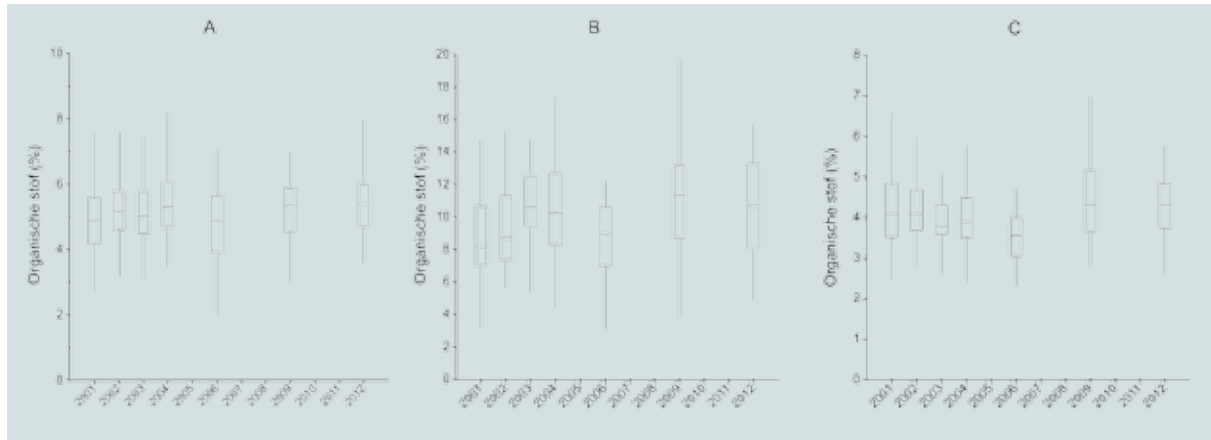
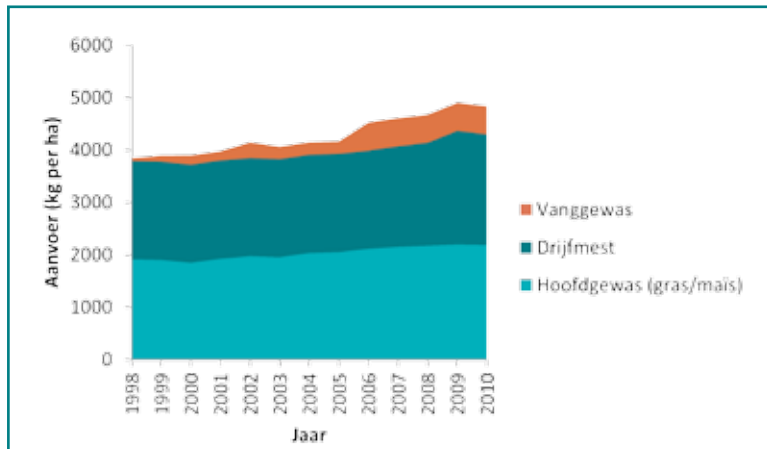

Bodemvruchtbaarheid bij huidig mestbeleid

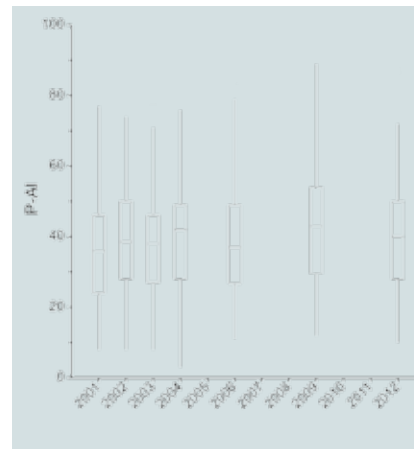
Blijft het organische stofgehalte en de fosfaattoestand van de bodem onder het huidige mestbeleid wel op een goed niveau? Onderzoek naar het verloop van de bodemvruchtbaarheid op Koeien & Kansen bedrijven biedt tijdig inzicht.

Figuur 1. Ontwikkeling van organische stofgehalte in graslandpercelen op zandgrond (A), kleigrond (B) en in wisselbouw (C). De 'boxjes' in de grafieken geven het 25-75%-bereik van de variatie weer, en de verticale lijnen het 5-95% bereik. Het horizontale streepje geeft de mediaan aan (het middelste getal als alle waarden op een rij worden gezet van laag naar hoog).

Figuur 2. De ontwikkeling van de aanvoer van effectieve organische stof naar de bodem op Koeien & Kansen bedrijven op zandgrond.

Figuur 3. De ontwikkeling van de fosfaattoestand in graslandpercelen, uitgedrukt in P-AI (mg P_2O_5 per 100 mg grond). Voor toelichting zie figuur 1.

Organische stofgehalte

In 12 jaar tijd is het organische stofgehalte in grasland op zandgrond in de laag 0-10 cm onveranderd gebleven (fig 1a) en op kleigrond licht gestegen (fig 1b). Op percelen in wisselbouw (gras en maïs; fig 1c) blijft het ook op peil. We zien geen verschil in de trend tussen de jaren voor en na de invoering van gebruiksnormen.

De organische stofbalans in de bodem bestaat uit: aanvoer uit mest en gewasresten en afbraak in de bodem. We richten ons hier vooral op de aanvoer. Figuur 2 toont de aanvoer, uitgedrukt in 'Effectieve Organische Stof' (EOS). Dit is de organische stof die 1 jaar na aanvoer naar de bodem nog niet is afgebroken (EOS houdt er rekening mee dat een organische stofsoort die snel afbreekt minder bijdraagt aan het organische stofgehalte op de langere termijn dan een soort die langzaam afbreekt).

Gemiddeld voor de Koeien & Kansen bedrijven op zandgrond is de aanvoer van EOS toegenomen, door een lichte toename van het aandeel grasland (t.o.v. maïsland) op de bedrijven. Dit betekent meer aanvoer van effectieve organische stof. Er is dus geen afname van de organische stofaanvoer

geconstateerd als gevolg van nieuwe regelgeving (derogatie).

Fosfaattoestand

De fosfaattoestand van de bodem in grasland is de afgelopen 12 jaar op peil gebleven. Op de helft van de graspercelen schommelt het P-AI-getal tussen de 25 en 50. De aanvoer van fosfaat via dierlijke mest is gemiddeld voldoende om de fosfaattoestand op peil te houden.

Conclusie

Al met al is er dus (nog) weinig aanleiding voor bezorgdheid over de bodemvruchtbaarheid in de melkveehouderij onder het huidige mestbeleid.

Jouke Oenema & Koos Verloop,
Plant Research International

